

/PUČKO OTVORENO
UČILIŠTE/

novska
otvorena za
nove spoznaje

MUZEJSKA ZAVIČAJNA
ZBIRKA GRADA NOVSKJE

**Pučko otvoreno učilište Novska
(Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske)**

Trg dr. Franje Tuđmana 3, 44 330 Novska

tel. 044 600-500

e-mail: info@pou-novska.hr

kustos@pou-novska.hr

web: <http://www.pou-novska.hr/>

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU MUZEJSKE ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADA NOVSKJE
ZA 2022. GODINU

Novska, ožujak 2023.

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske smještena je u centru Novske u sklopu zgrade Pučkog otvorenog učilišta u prostorijama gdje je nekada bila Glazbena škola. Prostor je 2018. godine u potpunosti renoviran, a njegovo uređenje i opremanje završeno je u 2019. godini. Muzej je svečano otvoren 27. rujna 2019. godine. Temelj ove Zbirke je Muzejska zbirka obitelji Sajko, zbirka starih predmeta nastala tijekom gotovo pola stoljeća prikupljanja i obogaćivanja, radom kolekcionara Živka Sajka i njegovog sina Željka, te se ubraja među najraznovrsnije zbirke predmeta na području Sisačko-moslavačke županije.

Zbirka kulturno-povijesnih predmeta Sajko ima svojstvo kulturnoga dobra i upisana je u Registar kulturnih dobara RH. U zbirci se čuvaju vrijedni i raznovrsni predmeti kulturne baštine novljanskog kraja iz širokog vremenskog raspona od prapovijesti do Domovinskog rata. Postupak zbrinjavanja i prezentacije vrijedne kulturno-povijesne zbirke Sajko od strane Grada Novske i Pučkog otvorenog učilišta izniman je doprinos očuvanju kulturne baštine za buduće naraštaje.

Stalni postav Muzejsko zavičajne zbirke Grada Novske obuhvaća 341 predmet iz 9 različitih područja, od arheologije, gospodarskog razvitka, prometa, svakodnevnog života, crkvenih predmeta, razglednica i fotografija, vatrogasne opreme, starog oružja i opreme do domovinskog rata.

U ožujku 2022. godine Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske dobila je svog prvog kustosa, a tu dužnost je preuzeo mag. archeol. Luka Štefan.

1. SKUPLJANJE GRADE

1.1. Kupnja

U 2022. godini nije bilo otkupa predmeta za zbirku.

1.2. Terensko istraživanje

U 2022. godini zbirka nije provodila vlastita terenska istraživanja kojima bi se prikupljao novi materijal.

1.3. Darovanje

Tijekom 2022. godine fundus je obogaćen sa 120 arheoloških predmeta darovanih zbirci, a koji su pronađeni izvan konteksta na novljanskom području. Uz to, zahvaljujući donacijama lokalnog stanovništva, prikupljeno je 25 predmeta etnološko-povijesnog karaktera.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Muzejski tehničar je tijekom 2022. godine kontinuirano provodio mjere preventivne zaštite predmeta (čišćenje, otprašivanje, pravilna pohrana i sl.) i pratio mikroklimatske uvjete u izložbenom prostoru i čuvaonici predmeta.

2.3. Restauracija (izvođači radova: vlastita radionica/ vanjski suradnici)

U rujnu 2022. godine završena je restauracija oltarne slike s prikazom sv. Luke Evanđelista iz 18. stoljeća, koja je dio stalnog postava Zbirke. Radove na slici je provela Renata Majcan Šragalj, viša konzervatorica-restauratorica iz Hrvatskog restauratorskog zavoda. Slika je vraćena u stalni postav uz preporuke za čuvanje i održavanje.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske zasad još ne posjeduje adekvatnu programsku podršku za inventarizaciju. Inventarna knjiga vodi se pomoću excela i u nju je tijekom 2022. godine ukupno upisano 461 predmet. Inventarizaciju predmeta je proveo novi kustos Muzejske zavičajne zbirke, Luka Štefan.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Tijekom 2022. godine u katalog muzejskih predmeta upisano je 53 predmeta.

3.9. Ostalo

Iste godine uvedeni su i idući zapisi:

Knjiga izlaska – 2 zapisa

Knjiga evidencije o izložbama – 7 zapisa

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Tijekom 2022. godine kustos Muzejske zavičajne zbirke Grada Novske izvršio je stručnu i znanstvenu obradu različite građe za potrebe realizacije programa, projekata, izložbi, kao i za potrebe katalogizacije i inventiranja predmeta.

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Uz pomoć stručne literature i suradnika identificirano je i determinirano stotinjak predmeta.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima (sa izlaganjem, bez izlaganja)

U 2022. godini kustos Muzejske zavičajne zbirke, Luka Štefan, sudjelovao je na dva skupa/konferencije kao izlagač:

Gorjani - mjesto, ljudi, identitet, baština (s izlaganjem *Samostan kao središte monetarne raznolikosti – primjer srednjovjekovnog novca pronađenog tijekom arheoloških istraživanja dominikanskog samostana i crkve sv. Margarete u Gorjanima*) u Gorjanima kod Đakova.

The 4th Young Numismatists' Conference (s izlaganjem *Marten on the run - some archaeological finds of denarii banales and the evidence of their use in the lives of people in medieval Slavonia*), Sátoraljaújhely (Mađarska)

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

9.1. Naziv izložbe: Color appassionato

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 20. travnja 2022. - 6. svibnja 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Marija Pukec Žigić

Autor(i) likovnog postava: članovi PULS-a Moslavački štrk (Popovačka udruga likovnih stvaralaca Moslavački štrk)

Opseg (broj eksponata): 28

Vrsta: Likovna, umjetnička, skupna

Tema (kratak opis): Popovačka udruga likovnih stvaralaca Moslavački štrk hvalevrijedna je udruga, koja se bavi između ostalog i humanitarnim radom, a postoji već 9 godina te im je ovo 61. zajednička izložba. U prilog strasti koju autori unose u svoj rad govori i sam naziv izložbe Color appassionato (stravstvena boja), kojom su uspjeli spojiti likovnu s glazbenom umjetnošću, i prikazati glazbu na jedan drugačiji i kreativan način. U galeriji su se mogla razgledati umjetnička djela koja su nastala kao produkt različitih generacijskih perspektiva i osobnih doživljaja i interpretacija glazbene umjetnosti. Cilj ove izložbe bio je potaknuti širu javnost i publiku da se izdvoje iz svakodnevne rutine i materijalnih okvira te također krenu stvarati i izražavati se na ovakav jedinstven način.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.2. Naziv izložbe: Predsjednik u našem gradu

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 16. svibnja 2022. - 27. svibnja 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Luka Štefan

Opseg (broj eksponata): 23

Vrsta: Fotografska, audio-vizualna, umjetnička

Tema (kratak opis): Izložba je bazirana na fotografijama nastalima na području grada i općine Novska tijekom dva Tuđmanova posjeta. Prvi put dolazi na ovo područje tijekom obilaska prve crte bojišta u selu Rajić, 20. rujna 1991. godine, čemu svjedoče isječci iz filma Novska u Domovinskom ratu. Godinu dana kasnije, 24. srpnja 1992., održan je glavni predizborni skup HDZ-a ispred općinske zgrade u Novskoj uz mnogobrojnu podršku.

Nakon Tuđmanove smrti, Gradsko vijeće Grada Novske donijelo je odluku o preimenovanju glavnog gradskog trga. Već 17. listopada 2000. godine, uz mnogobrojno prisustvo građana i supruge bivšeg predsjednika, gospođe Ankice Tuđman, otkrivena je ploča s novim nazivom, koji trg i danas nosi.

Izložba uključuje radove novljanskog ratnog fotografa Željka Gašparovića – Gaše i Živka Sajka.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.3. Naziv izložbe: Detalji iz muzeja

Mjesto održavanja i prostor: Digitalna izložba na platformi Artsteps

Vrijeme trajanja: 18. svibnja 2022. - do 27. lipnja 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Luka Štefan

Autor(i) likovnog postava: Tomislav Koran

Opseg (broj eksponata): 37

Web adresa: <https://www.artsteps.com/view/627c99773858f751bf406312>

Vrsta: Fotografska, audio-vizualna, umjetnička

Tema (kratak opis): Virtualni posjetitelji su kroz objektiv novljanskog fotografa Tomislava Korana imali priliku detaljnije upoznati predmete iz stalnog postava Muzejske zavičajne zbirke grada Novske.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.4. Naziv izložbe: Oglavlja iz fundusa Muzeja Moslavine Kutina

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 14. lipnja 2022. - 25. lipnja 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Silvija Kantolić

Opseg (broj eksponata): 54

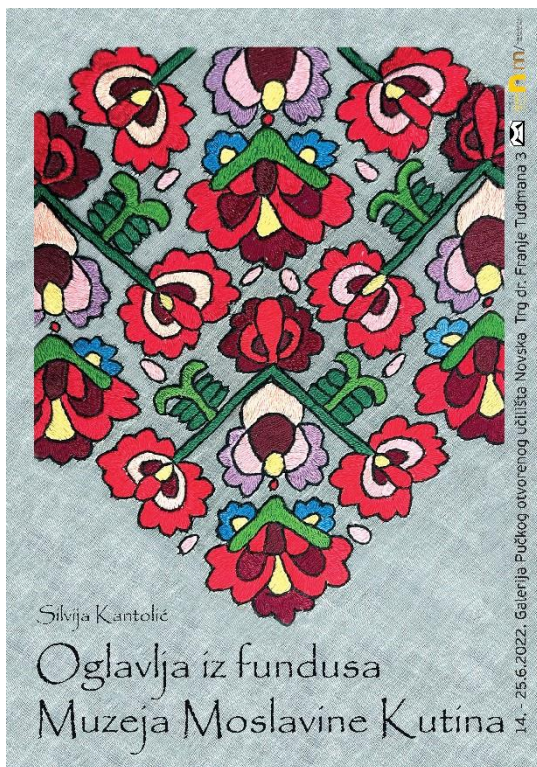
Vrsta: etnografska, povijesna

Tema (kratak opis): Pod pojmom ogavlja podrazumijeva se sve ono što se odnosi na pokrivanje glave kao sredstvo zaštite od hladnoće te frizure, ukrašavanje kose i glave. Načini pokrivanja glave, oblici, boje, materijali i načini izrade pokrivala govore o različitim statusnim, gospodarskim, vjerskim, društvenim i političkim stanjima u kojima su se nalazili sela i pojedinci u određenom vremenskom i životnom periodu, ona su izraz njegove kulture i ponašanja.

Upravo je ta tema bila povod ovoj izložbi kojom autorica želi javnosti predstaviti predmete koji se ne vide često i vrlo su vrijedna građa i sastavni dio fundusa Muzeja Moslavine Kutina.

Ovdje predstavljeni predmeti bile su parte (simbol djevojaštva), poculice (simbol braka, pripadnosti) i peče (simbol starije žene i udovištva). Posjetitelji su mogli saznati više o tehnikama njihove izrade, kao i načinu i prigodama u kojoj su se pojedina ogavlja nosila.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.5. Naziv izložbe: T-34 i T-55: Tenkovi u obrani Hrvatske

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 4. - 12. listopada 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Luka Štefan

Opseg (broj eksponata): 32

Vrsta: ratna, povijesna, fotografska, umjetnička

Tema (kratak opis): Hrvatska i Srbija su tijekom Domovinskog rata koristile T-34 i T-55 tenkove. Bili su to tenkovi sovjetske proizvodnje, a T-34 je prvi put korišten u Drugom svjetskom ratu i bio je ključan u pobjedi Sovjetskog Saveza nad nacističkom Njemačkom. Pokazao se odlučujućim čimbenikom u mnogim velikim bitkama na istočnom frontu u Drugom svjetskom ratu, gdje je prvi put došao do izražaja tijekom operacije Barbarossa. Koristile su ga i mnoge države koje su bile sudionici Hladnog rata u periodu između 1945. i 1991. godine. Izložba kroz predmete i ratne fotografije Željka Gašparovića, prati događaje iz listopada 1991. godine, kada je napadnut Stari Grabovac. Dio predmeta posuđen je iz Muzeja vojne i ratne povijesti Pakrac u kojem je izložba po završetku u Novskoj gostovala.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.6. Naziv izložbe: Rođendani iz obiteljskih albuma

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 14. listopada - 4. studenoga

Autor(i) stručne koncepcije: Željko Sajko, Luka Štefan

Opseg (broj eksponata): 30

Vrsta: fotografska, umjetnička, povijesna

Tema (kratak opis): Ova izložba osmišljena je kako bi se na prigodan način obilježio dan Grada Novske kroz fotografije najsretnijih trenutaka njegovih stanovnika, uhvaćenih kroz objektiv poznatog novljanskog fotografa Jurja Jambrečine (1925. – 1983.) od kasnih 50-ih pa do početka 80-ih godina prošlog stoljeća.

Pojmom rođendan označava se godišnjica rođenja pojedinca i slavi se u mnogim svjetskim kulturama, a proslavi i darovima osobito se raduju djeca. Tradicionalno se za rođendansku proslavu peče i torta, koja može biti ukrašena na različite načine, dok se na nju stavljaju i pale svjećice čiji broj odgovara broju navršenih godina slavljenika. Slavljenik tada, pušući u njih, mora zaželjeti želju za koju se vjeruje da će se i ostvariti.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

9.7. Naziv izložbe: Odrizi (Refleksije)

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Pučkog otvorenog učilišta Novska

Vrijeme trajanja: 5. - 30. studenog

Autor(i) stručne koncepcije: Đurđa Petrišić

Opseg (broj eksponata): 11

Vrsta: fotografska, umjetnička

Tema (kratak opis): Đurđa Petrišić polaznica je Škole fotografije Fotonaut s kojom je sudjelovala na tri međunarodne izložbe: u Zagrebu, u Londonu i na prestižnom međunarodnom festivalu fotografije u Uppsali u Švedskoj. Sudjelovala je i u više skupnih izložbi po Hrvatskoj. „Refleksije“ su njezina prva samostalna izložba, a za ovaj njoj posebno značajan događaj odabrala je Novsku s kojom njeguje duboku emotivnu vezu.

Korisnici (kome je izložba namijenjena): Izložba je bila namijenjena svim dobnim skupinama

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Predsjednik u našem gradu: izložba povodom 100-te godišnjice rođenja dr. Franje Tuđmana

Ova tiskovina popratni je deplijan uz istoimenu izložbu fotografija. Sastoji se od 4 stranice na kojima se nalazi prošireni tekst o izložbi, a reprezentiran je i dio izloženih fotografija. Autor teksta je kustos Luka Štefan, a za grafičku obradu je zaslužan Tomislav Koran. Deplijan je tiskala Tiskara Roka iz Novske, na tvrdom papiru. Dimenzije su 18,5 x 26,5 cm.

T-34 i T-55: Tenkovi u obrani Hrvatske

Ova tiskovina popratni je deplijan uz istoimenu izložbu fotografija i predmeta. Sastoji se od 4 stranice na kojima se nalazi prošireni tekst o izložbi, a reprezentiran je i dio izloženih fotografija. Autor teksta je kustos Luka Štefan, a za grafičku obradu je zaslužan Tomislav

Koran. Deplijan je tiskala Tiskara Roka iz Novske, na tvrdom papiru. Dimenzije su 17 x 24.3 cm.

Rodendani iz obiteljskih albuma

Ova tiskovina popratni je deplijan uz istoimenu izložbu fotografija. Sastoji se od 4 stranice na kojima se nalazi prošireni tekst o izložbi, a reprezentiran je i dio izloženih fotografija. Autor teksta je kustos Luka Štefan, a za grafičku obradu je zaslužan Tomislav Koran. Deplijan je tiskala Tiskara Roka iz Novske, na tvrdom papiru. Dimenzije su 17 x 24.3 cm.

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske

Ova tiskovina trodijelni je deplijan, koji služi kao svojevrsni mali vodič po stalnom postavu muzeja. Ovo je drugo, prilagođeno i prošireno izdanje. Autor teksta je Željko Dolgoš, a tekst uz fotografije postava obuhvaća 6 stranica. Ispravke oko terminologije napravio je Luka Štefan,

a za grafičku obradu je zaslužna je Maja Fabek. U 2022. godini ova tiskovina prevedena je na engleski (*The Heritage Collection of the City of Novska*) i njemački jezik (*Heimatsammlung der Stadt Novska*). Deplijan je tiskala Tiskara Roka iz Novske, na tvrdom papiru. Dimenzije su 15.5 x 15.5 cm.

„Muzej u kući“

Muzejska zbirka Sajko stalni je postav Muzejske zavičajne zbirke grada Novske. Zbirku su otac Živko i sin Željko sedam desetljeća marijivo spašavali od zaborava i uništenja te sačuvali tisuće predmeta iz novljanske povijesti. Dugo je ova zbirka bila smještena u podrum obiteljske kuće Sajko zbog čega su joj mnogi tepali nazivom „Muzej u kući“.

Godinama je obitelj Sajko sužavala svoj životni prostor ustupajući mjesta brojnim predmetima od prapovijesne kamene sjekire, ranosrednjovjekovnog avarskog mača pa sve do predmeta iz Domovinskog rata.

Marijivo su Živko, a poslije i Željko, bilježili svojim fotoaparatom trenutke iz javnog života Novske, kao i prikupljali fotografije iz obiteljskih albuma poznatih i manje znanih Novljana.

Nakon desetljeća iščekivanja, obitelj Sajko napokon je 2019. godine dočekala da im njihova lokalna zajednica zahvalni uređenjem stalnog postava njihove vrijedne zbirke, danas Muzejske zavičajne zbirke Grada Novske.

S veseljem vas očekujemo, dobro došli!

m/ muzejska zbirka
ZS SAJKO

RADNO VRIJEME
pon - pet: od 8 do 15 sati
sub - ned: prema dogovoru

Trg dr. Franje Tuđmana 3
44330 Novska

044/600-500
kusto: @pou-novska.hr
info: @pou-novska.hr

NOVSKA
Izdavao: 2019.
Novi Zagreb

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2022. godine održavana su stručna vodstva po stalnom postavu Muzeja i privremenim izložbama za djecu iz vrtića, učenike osnovnih i srednjih škola, građanstvo i turiste. Vodstva su se odvijala na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. U 2022. godini održano je ukupno 23 stručnih vodstava.

11.3. Radionice i igraonice

Muzej u stripu

Održana je radionica *Muzej u stripu* čiji je cilj upoznavanje djece, mladih i odraslih sa stalnim postavom Muzejske zavičajne zbirke grada Novske kroz tzv. devetu umjetnost: strip. Posjetitelji su uz stručno vodstvo imali priliku saznati više o novljanskoj povijesti, obraćajući pažnju na predmete koji se nalaze u zbirci i njihovu namjenu. Po završetku obilaska, sudionici su dobili zadatak da odaberu neke od njima najzanimljivijih predmeta iz zbirke, koje su zatim morali pretočiti u radnju vlastitog kraćeg stripa.

11.4. Ostalo

Noć muzeja

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske, 28. siječnja 2022. godine, obilježila je sedamnaestu po redu Noć muzeja, na temu „Između stvarnog i digitalnog“.

Međunarodni dan muzeja

Povodom Međunarodnog dana muzeja posjetitelji su besplatno uz stručno vodstvo mogli posjetiti stalni postav muzeja. Tijekom cijelog dana (8 – 20h) u prostorijama stalnog postava bio je smješten 3D printer, a posjetitelji su kući mogli ponijeti printani muzejski suvenir. Od 14 – 17 h bila je dostupna i radionica pod nazivom *Muzej u stripu*. Istog dana bila je otvorena virtualna izložba *Detalji iz muzeja*, a u galeriji Pučkog otvorenog učilišta Novska mogla se razgledati tekuća izložba *Predsjednik u našem gradu*.

Lukovo u Novskoj

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske bila je otvorena tijekom čitavog trajanja manifestacije *Lukovo u Novskoj* te je u sklopu dana grada otvorena i prigodna izložba *Rođendani iz obiteljskih albuma*.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske ima vlastiti facebook profil na kojem se često objavljuju najave događanja, otvorenja izložbi, kao i zanimljive crtice iz novljanske povijesti.

Na službenoj stranici Pučkog otvorenog učilišta Novska redovito se objavljuju sadržaji vezani uz najave i otvorenja pojedinih izložbi, kao i sva događanja vezana za Muzejsku zavičajnu zbirku Grada Novske.

Tijekom 2022. godine događanja vezana za Zbirku popratili su idući tiskani i elektronički mediji: Novljanski vjesnik, portal Novska.in, 044 portal, sisak.info, identitet.hr, hrvatski-vojn timer.hr, radiomoslavina.hr i dr.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Kustos zbirke Luka Štefan redovni je gost *Teme dana* na Radio postaji Novska.

U 2022. snimano je nekoliko priloga vezanih uz izložbe i zbirku za Mrežu TV.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	132	572			704			112	11	123	827
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)					0					0	0
GRUPE - odrasli (broj osoba)	97				97					0	97
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	23				23					0	23
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	398				398					0	398
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	24				24					0	24
GRUPE - studenti (broj osoba)					0					0	0
OSOBE S INVALIDITETOM (broj osoba)					0					0	0
OBITELJSKA ULAZNIKA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	201				201					0	201
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	875	572			1.447			112	11	123	1.570
UKUPNO:	875	572	0	0	1.447	0	0	112	11	123	1.570